

Motion till riksdagen

1989/90:A218

av Martin Olsson (c)

Åtgärder mot mobbning på arbetsplatserna

Mot.
1989/90
A218–223

Mobbning är ett synnerligen svårt problem för alla som drabbas därav. Tidigare har det främst varit mobbningen i skolan som uppmärksammats. Nu börjar det bli allt mer uppenbart att även mobbning på arbetsplatserna har stor utbredning och förorsakar tiotusentals människor stort lidande. Varje år beräknas mobbning leda till minst ett hundra självmord i vårt land. Mot denna bakgrund är det ingen tvekan om att mobbning på arbetsplatserna utgör ett stort samhällsproblem, som olika samhällsorgan bör medverka till att försöka lösa så långt detta är möjligt.

Bland arbetsplatsernas mobbningsoffer finns alla typer av människor, eller som det nyligen uttrycktes i en intervju, allt från modiga sanningssägare till sårbara och bräckliga människor.

Tillfälligt kan vem som helst drabbas av mobbning, framhåller en som forskat kring mobbningens komplicerade orsaker. Vissa kan ha otur och hamna i en bedrövlig arbetsgrupp och komma i en situation som vederbörande inte kan hantera. Det finns inga enkla svar på varför vissa personer utsätts för mobbning. Men på arbetsplatser med hög arbetsbelastning, otillräckliga resurser och som utmärks av stress anses det vara större risk för att en speciell person får missnöjet över sig. I sådana arbetsgrupper kan destruktiva krafter lätt utvecklas.

Mobbningen på arbetsplatserna måste ses som ett lika allvarligt arbetsmiljöproblem som rent fysiska skador. Förutom de många självmord som jag inledningsvis nämnt leder mobbningen på arbetsplatserna till att många offer blir långvarigt sjukskrivna och ibland ordinerade vanebildande läkemedel, typ lugnande medel och sömnmedel.

En forskare som undersökt dessa förhållanden menar att följderna av vuxenmobbning och utstötning i arbetslivet är svårartade – från vantrivsel (frånvaro av arbetsglädje) till att individens hela tillvaro krossas. Arbetslöshet, missbruk, skilsmässor och självmord är enligt honom tragiska följder av mobbningen.

På arbetsmiljöinstitutet i Stockholm pågår ett stort forskningsarbete som visar att tre procent av den svenska befolkningen utsätts för mobbning. Åldergruppen 30 till 39 år är särskilt utsatt liksom de som är anställda med lönebidrag eller som arbetar i multinationella eller statliga företag.

Många av de mobbade söker hjälp hos fackliga ledare, arbetsledare och

chefer. Men de flesta av dessa uppges sakna utbildning och erfarenhet för att klara dessa svåra psykosociala arbetsmiljöproblem.

Mobbningen på arbetsplatserna måste enligt min mening tas på stort allvar. Det är ett ansvar för alla – arbetskamrater, fack, arbetsledning och chefer – att försöka lösa problemen och minska det mänskliga lidande som mobbningen medför. Med samhällets ansvar för arbetsmiljöfrågorna, för åtgärder för att minska orsaker till sjukfrånvaro, för förhindrande av orättvis och kränkande behandling av människor och för människors välbefinnande över huvud taget måste samhället enligt min mening ta mobbningen på arbetsplatserna på stort allvar och medverka till att de åtgärder och resurser, som kan bedömas kunna motverka denna förnedring av så många människor, sätts in.

Det får bedömas vilka åtgärder som kan vidtas. Eftersom vuxenmobbningen är ett stort arbetsmiljöproblem bör det vara motiverat och lämpligt att den tillsatta arbetsmiljökommissionen får i uppdrag att även uppmärksamma denna del av arbetsmiljön. Den forskning som påbörjats bör stödjas. Den bör kunna leda till ökad kunskap om såväl orsakerna till mobbning som möjliga åtgärder för att förhindra att den uppstår liksom metoder för att stödja och hjälpa de drabbade. Dessutom bör det vara viktigt att i utbildningen av arbetsledare, chefer och fackliga förtroendemän ge information om mobbningen och hur problemen kan lösas. Frivilliga insatser i form av t.ex. jourer för stöd till de drabbade bör också stödjas och uppmuntras.

Samhället måste enligt min mening ställa upp i kampen mot mobbningen på arbetsplatserna. Riksdagen bör ge regeringen till känna att det får ankomma på regeringen att pröva hur och med vilka insatser samhället bäst kan initiera, stödja och utveckla detta viktiga arbete.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder mot mobbning i arbetslivet.

Stockholm den 22 januari 1990

Martin Olsson (c)